

Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen
Møtested: Kirkvollen Pilegrimsgård, Tydal
Dato: 05.09.2024
Tidspunkt: 16:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Det vises til utsendt e-post 21.08.2024 for nærmere detaljer for møte 05.08 og befaringen 06.09.2024.

Hvis du åpner møtedokumentet med Ipad må du bruke Adobe eller Foxit reader for å kunne se søkbar innholdsliste på siden av dokumentet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 21/2024	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
ST 22/2024	Valg av protokollunderskriver i tillegg til leder		
ST 23/2024	Referat sak		
RS 6/2024	Uttalelse - Skardsfjella og Hyllingsdalen - felles handlingsplan for fjellrev for Norge - Sverige og Finland i 2024 - 2028		2024/6681
RS 7/2024	Signert : Leiekontrakt utstillingsareal 705 Senteret siste halvår 2024	X	2024/58
ST 24/2024	Delegerte vedtak i perioden 19.04.- 23.08.2024		2024/58
DS 12/2024	Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon for motorferdsel 2024 - 2028 - Torsvollveien til hytte 132/313 i Røros kommune - Sverre Horven		2024/5878
DS 13/2024	Innvilget - søknad om videreføring av fellefangst i forskningsprosjekt - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde og Djuptjønna naturreservat - Gjærevollsenteret , NTNU		2021/3759
DS 14/2024	Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen - dispensasjon motorferdsel på barmark til Nedre Hyllingsvollen 2024 - Gunnar Borgos		2024/7086
DS 15/2024	Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon for motorferdsel med snøscooter 2024 - 2028 - Hyddkroken / Krokbu - Espen Horn		2024/6502
DS 16/2024	Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - Røros - dispensasjon for motorferdsel - snøscooter - Lars Nilsgård		2024/6972
DS 17/2024	Skardsfjella og Hyllingsdalen verneområde - dispensasjon for motorferdsel - vedlikehold av grensegjerdet - Statsforvalteren i Trøndelag		2022/5328
DS 18/2024	Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsverneområde - dispensasjon - motorferdsel med ATV fra Torsvollen til Røbekkvollen 2024		2024/9211
DS 19/2024	Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - motorferdsel 180824 - 280824 med ATV på traktorvei mellom Torsvollen og Røbekkvollen - Norges geologiske undersøkelse		2024/8203
ST 25/2024	Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - forautomater for fjellrev - Norsk institutt for naturforskning		2024/8012
ST 26/2024	Høring - NOU 2024: 10 - ny motorferdsellov		2024/6985

ST 21/2024 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
ST 22/2024 Valg av protokollunderskriver i tillegg til leder
ST 23/2024 Referat sak

**Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen**

Postadresse
Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
Epost: marit.berger@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no>

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Marit Sophie Berger

Vår ref. 2024/6681-0 432.3

Deres ref.

Dato 14.06.2024

Uttalelse - Skardsfjella og Hyllingsdalen - felles handlingsplan for fjellrev for Norge - Sverige og Finland i 2024 - 2028

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen har mottatt «Felles handlingsplan for fjellrev for Norge, Sverige og Finland 2024-2028» til uttalelse. Denne høringsuttalelsen er skrevet administrativt av verneforvalteren etter avtale med styrelederen.

Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde grenser til Sylan i nord og Sverige i øst. Det har vært oppfølging av fjellreven i området i en årrekke blant annet gjennom interreg-prosjektet «Felles fjellrev». Det er etablert en fôringsstasjon for fjellrev i verneområdet, og her er det registrert yngling enkelte år. Verneområdestyret stiller seg positiv til videreføring av tiltak for å styrke fjellrevbestanden og ser det som svært positivt at tiltakene gjennom tidligere prosjekter ser ut til å ha gitt resultater for fjellreven i Skandinavia.

Det er positivt at Norge, Sverige og Finland utarbeider en felles handlingsplan. Samarbeid på tvers av landegrenser for å ivareta fjellreven og fjellrevens funksjons- og leveområder er viktig for å sikre en livskraftig fjellrevbestand.

Oppdatert kunnskap om sensitive arter er nødvendig for at vi som vernemyndighet skal kunne ta hensyn til fjellrev og stille vilkår ved saksbehandling etter verneforskriftene. Overføring av forvaltningsrelevant kunnskap mellom forskning og forvaltning kan forbedre vedtak og sikre god vilkårssetting basert på fjellrevens tålegrenser.

Bevaring av biologisk mangfold og arter inngår i verneformålet for Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, og tiltak for å bevare fjellreven inngår derfor i verneområdestyrets forvaltningsansvar. Seminarserie for å bedre kunnskapen hos forvaltende myndigheter og kommuner ses på som svært positivt.

Informasjonskampanjer og informasjonsmateriell vurderes også som viktig for å øke kunnskapen og skape felles forståelse for hvordan vi sammen kan gjøre tiltak for å øke bestandsstørrelsen for fjellrev. Både forvaltningsmyndigheter og organisasjoner kan bidra på sine informasjonsplattformer til å spre god og målrettet kunnskap til ulike målgrupper.

Hiområdene til fjellreven er spesielt viktige å ta vare på, og skjerme for negativ påvirkning og forstyrrelser. Det gjelder både for de hiene hvor det i dag er yngling, men også for eldre hi, slik at disse kan tas i bruk når bestandsstørrelsen for fjellrev øker.

Juridiske rammer bør oppdateres i takt med teknologisk utvikling, slik at digitale trimposter og turforslag (gps -spor) kan reguleres på lik linje med fysiske trimposter og turstier. Det vil sikre at man unngår tilfeldig og uheldig påvirkning/forstyrrelser av fjellrevhi i yngleperioden, som følge av mangel på kunnskap og juridiske virkemidler.

Klimaendringer gjør at forskning og forvaltning også må forvalte fjellreven etter «føre-var-prinsippet». Det må tas høyde for en temperaturstigning framover, som vil kunne påvirke leveområdene for fjellreven. Da må vi unngå å gjøre tiltak eller tilrettelegginger for ferdsel som forhindrer bestandsutvikling for fjellreven i egnede leveområder.

Modellering basert på fjellrevens krav til livsmiljø og forventet klimaprofil der fjellreven har tilhold og kan få tilhold, vil kunne gi et godt og langsiktig grunnlag for prioritering av innsats rettet mot bevaring av fjellrev.

Med hilsen

Marit Sophie Berger
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Arkivsaksnr: 2024/58

Saksbehandler: Marit Sophie Berger

Dato: 26.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	24/2024	05.09.2024

Delegerte vedtak i perioden 19.04.- 23.08.2024

Vedlegg

1 Kopi av delegerte vedtak 19.04.-23.08.2024

Forvalters innstilling

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen tar refererte vedtak til orientering

I vedtektene for verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen av 19.01.2024 er det åpnet for at verneområdestyret kan gi forvalter myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i nærmere definerte sakstyper. Dette gjelder blant annet søknader om ferdsel og motorferdsel etter verneforskriftens spesifiserte bestemmelser.

Følgende delegering ble vedtatt av verneområdestyret i sak ST 7/2024:

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen delegerer myndighet til nasjonalparkforvalterne jf styrets vedtekter pkt. 6.3. Nasjonalparkforvalterne kan på vegne av styret treffe vedtak i følgende sakstyper:

- 1. Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.*
- 2. Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:*
 - a) når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,*
 - b) når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker*

- c) og når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.*
- 3. Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.*
 - 4. Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.*
 - 5. Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.*
 - 6. Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.*

Vurdering

Delegerte vedtak for perioden 19.04. – 23.08. 2024 gjelder saker om motorferdsel med unntak av sak DS 13/2024, og er behandlet av nasjonalparkforvalteren jf. vedtak om delegert myndighet. pkt.1. DS 13/2024 er behandlet med bakgrunn i pkt 2a) i vedtak om delegert myndighet. Kopi av vedtakene er gjengitt i vedlegg i saken.

Vedlegg: Kopi av delegerte vedtak i perioden –19.04 – 23.08.2024

DS 12/2024 – Arkivsak: 2024/5878-0 432.2

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Sverre Horven og Vilde Mari Horven tillatelse til bruk av snøscooter fra veikryss Torsvollveien/Riosveien til hytta ved Rien på eiendommen gnr./bnr. 132/313 i Røros kommune i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer pr. sesong i vintersesongene 2024/25, 25/26, 26/27 og 27/28 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.
2. Det forutsettes at traseen beskrevet i saken benyttes ved transportene.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. juni 2028.
4. Det forutsettes frossen og snødekt mark. Siste kjøredag om våren er 1. mai.
5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold forskrift om vern av Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, § 3 punkt 5.3e, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport av varer og utstyr til hytter, buer og setrer og lignende.

Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende veger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må komme fram av kjøreboken at dette er en slik kjøredag.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 13/2024 – Arkivsak: 2021/3759-0 432.2

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Gjærevollsentret for Framtidsanalyser av Naturmangfold, NTNU, dispensasjon til videreføring av undersøkelsesområder til prosjektet "Økosystem Trøndelag, ØT" innenfor Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde og Djuptjønna naturreservat. Dette innebærer at:

1. De 2 etablerte lokalitetene for insektsfeller (med 1 Malaise-felle og 4 vindusfeller på hvert sted) kan videreføres i perioden 2024 - 2027. Fellene skal demonteres innen 10.08 hvert år.
2. Områdene må holdes ryddig i prosjektperioden, og det må ryddes og fjernes spor etter aktiviteten etter prosjektets slutt.
3. Eventuelle skader skal repareres for tiltakshavers regning.
4. Det skal vises hensyn til natur, friluftsliv og reindrift under aktivitetene.
5. Registreringer av arter legges inn i databasen for Artsobservasjoner og ferdige rapporter fra prosjektet sendes inn til verneområdestyret.

Dispensasjonen er gitt i medhold av Naturmangfoldloven §48.

DS 14/2024 – Arkivsak: 2024/7086-0

Vedtak

[Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen](#) gir Gunnar Borgos tillatelse til bruk av traktor med henger fra Hyllingsdalsveien Nedre Hyllingsvollen i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på disse vilkårene:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 4 turer barmarksesongen 2024 til transport av slåttestyr, noe ved og eventuelt uttransport av rivningsmaterialer.
2. Kjøringen kan ikke utføres før etter 15.juli av hensyn til hekke-/lyngletiden for fugl og vilt.
3. Det forutsettes at traseen beskrevet i saken benyttes ved transportene.
4. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. desember 2024.
5. Kjøringen kan i tillegg til Gunnar Borgos utføres av hans sønner Sven Even F. Borgos og Henning Borgos.
6. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
7. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.

Denne tillatelsen er gitt i medhold [forskrift om vern av Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, § 3](#) punkt 5.3 e), hvor det heter at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport av varer og utstyr til hytter, buer og setrer og lignende, og § 3 punkt 5.3 f) hvor forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport av materialer til vedlikehold, byggearbeider på bygninger, anlegg, klopper o.l. Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende vegger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves. Det må i tillegg søkes kommunen om tillatelse etter motorferdselloven.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 15/2024 – Arkivsak: 2024/6502-0 432.2

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir familiene Espen, Frederik og Catarina Horn v/Espen Horn tillatelse til bruk av snøscooter om vinteren fra Krokvegen ved Gruvsjøen og fram til bebyggelsen ved Hyddkroken og Krokbu i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 15 turer pr. sesong i vintersesongene 2024/25, 25/26, 26/27 og 27/28 for transport av materialer, utstyr, proviant m.m.
2. To av turene kan kjøres inn til hytta ved Litlhyddsjøen. Det forutsettes at traseen beskrevet i saken og søknaden benyttes ved transportene.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. juni 2028.
4. Det forutsettes frossen og snødekt mark. Siste kjøredag om våren er 1. mai.
5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold [forskrift om vern av Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, § 3](#) punkt 5.3e, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi

**Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen**

tillatelse til transport av varer og utstyr til hytter, buer og setrer og lignende. Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende veger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Transport av store mengder ved eller materialer kan gjøres ved å kjøre flere turer i løpet av en dag. En slik kjøredag for ved eller materialer regnes da som en kjøretur. Det må komme fram av kjøreboken at dette er en slik kjøredag.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 16/2024 – Arkivsak: 2024/6972-0 432.3

Vedtak

[Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen](#) gir Hans Arild Skjevdal og Lars Nilsgård tillatelse til bruk av snøscooter fra Hyllbekkvollen til Hakksinlibua på gnr/bnr 84/1 og naust ved Hyllingen tilhørende gnr/bnr 87/1 i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 2 turer pr. sesong til Hakksinlibua og inntil 2 turer pr sesong til naust ved Hyllingen i vintersesongene 2024/25, 25/26, 26/27 og 27/28 for transport av materialer og utstyr.
2. Det forutsettes at traseen beskrevet i saken benyttes ved transportene.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. juni 2028.
4. Det forutsettes frossen og snødekt mark. Siste kjøredag om våren er 1. mai.
5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.
6. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
7. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.

Denne tillatelsen er gitt i medhold [forskrift om vern av Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, § 3](#) punkt 5.3e, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport av varer og utstyr til hytter, buer og setrer og lignende. Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende veger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 17/2024 – Arkivsak: 2022/5328-0 432.2

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Statsforvalteren i Trøndelag v/reindriftsavdelingen tillatelse til transport med ATV med belter i forbindelse med vedlikehold av grensegjerde for rein i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 4 turer tur-retur i barmarksesongen 2024 for transport av materialer og verktøy for reparasjon av grensegjerde.
2. Det forutsettes at transporten skjer langs kjøresporet fra Gruvsjøen og innover til Hyddkroken jamfør kart gjengitt i saken.
3. All transport skal skje med hensyn til natur, reindrift og friluftsliv. Det henstilles til at transportene skjer så sent som mulig på sommeren for å unngå

**Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen**

forstyrrelser i hekke- yngletiden for fugl og vilt. I dette tilfellet gjelder tillatelsen fra 25.juni.

4. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. desember 2024.

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, § 3 punkt 5.3.j, om at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget for kontroll og vedlikehold av reindriftas grensegjerde mellom Sverige og Norge.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Ved brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 18/2024 – Arkivsak: 2024/8203-0 432.2

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Norges geologiske undersøkelser v/Bernard Bingen tillatelse til transport med ATV på Hyllingdalsveien fra Torsvollen til Røbekkvollen i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 2 turer tur/retur i i perioden 18.08.- 28.08.2024 for transport av feltutstyr, gass, bagasje og proviant i forbindelse opphold på setra for feltarbeid knyttet til NGU's prosjektet «MERØ – Berggrunnskartlegging i Meråker-Røros området»
2. Det forutsettes at transporten skjer langs Hyllingdalsveien, jamfør kart i saken.
3. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. desember 2024.
4. Transporten med ATV kan utføres av eier av Røbekkvollen, Liv Lien Røkke.
5. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.
6. Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra Røros kommune.

Denne tillatelsen er gitt i medhold [forskrift om vern av Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde, § 3](#) punkt 5.3e, hvor det heter at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport av varer og utstyr til hytter, buer og setrer og lignende. Transport skal fortrinnsvis foregå på eksisterende veger og kjørespor eller med luftfartøy eller beltekjøretøy på vinterføre.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 19/2024 – Arkivsak: 2024/9211-0 432.2

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Rolf Harry Røkke tillatelse til transport med ATV til Røbekkvollen i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i Røros kommune, på disse vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for inntil 2 turer tur/retur for perioden 13.08.2024 – 31.10.2024, for transport av vinduer og ytterdør til vedlikehold av bygningsmassen på Røbekkvollen, samt retur av rivningsavfall.

**Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen**

2. *Det forutsettes at transporten skjer langs Hyllingsdalsveien fra Torsvollen og inn til Røbekkvollen.*
3. *Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til verneområdestyret innen den 1. desember 2024.*
4. *Kjøringen kan utføres av Rolf Harry Røkke, eller Helge Thorsvoll (håndtverker).*
5. *Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*
6. *Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskriftens § 3 punkt 5.3.f, om at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg, klopper ol.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på bestemmelsene i verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 12/2024 Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon for motorferdsel 2024 - 2028 - Torsvollveien til hytte 132/313 i Røros kommune - Sverre Horven

DS 13/2024 Innvilget - søknad om videreføring av fellefangst i forskningsprosjekt - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde og Djuptjønna naturreservat - Gjørevollsenteret , NTNU

DS 14/2024 Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen - dispensasjon motorferdsel på barmark til Nedre Hyllingsvollen 2024 - Gunnar Borgos

DS 15/2024 Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon for motorferdsel med snøscooter 2024 - 2028 - Hyddkroken / Krokbu - Espen Horn

DS 16/2024 Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - Røros - dispensasjon for motorferdsel - snøscooter - Lars Nilsgård

DS 17/2024 Skardsfjella og Hyllingsdalen verneområde - dispensasjon for motorferdsel - vedlikehold av grensegjerdet - Statsforvalteren i Trøndelag

DS 18/2024 Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsverneområde - dispensasjon - motorferdsel med ATV fra Torsvollen til Røbekkvollen 2024

DS 19/2024 Innvilget - Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - motorferdsel 180824 - 280824 med ATV på traktorvei mellom Torsvollan og Røbekkvollen - Norges geologiske undersøkelse

Arkivsaksnr: 2024/8012

Saksbehandler: Marit Sophie Berger

Dato: 23.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	25/2024	05.09.2024

Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - forautomater for fjellrev - Norsk institutt for naturforskning

Vedlegg

- 1 Søknad om videreføring tiltak for fjellrev på Kjølifjellet/Sylan NINA.pdf
- 2 Høring: Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - forautomater for fjellrev - Norsk institutt for naturforskning

Forvalters innstilling

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Norsk Institutt for naturforskning, NINA, tillatelse til å videreføre eksisterende fôrautomat (1 stk.) med tilhørende viltkamera og utvide med inntil 2 nye fôrautomater med viltkamera i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde i perioden 2024 – 2033. Det settes følgende vilkår:

1. Oppføring av nye fôrautomater med viltkamera må skje i dialog med verneområdeforvaltningen og grunneier, og drøftes med reinbeitedistriktet for å hensynta reindriftas interesser.
2. Verneområdestyret ønsker årlig tilbakemelding om status og utvikling for fjellrevbestanden i Kjølifjellet/Sylan- området og om effekten av pågående bevaringstiltak.
3. Alle tekniske innretninger må fjernes, og landskapet tilbakeføres til opprinnelig tilstand når prosjektet avsluttes.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) søker om videreføring av støtteføringstiltakene for fjellrev i område Kjølifjellet/Sylan.

I området Kjølifjellet/Sylan er det i dag 9 fôrautomater for fjellrev. En av disse ligger innenfor Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde. Posisjon for fôringsautomaten er unntatt offentlighet og er derfor ikke oppgitt i saken.

Det ble i 2011 gitt dispensasjon for 2 fôringsstasjoner og en åtestasjon i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde. Dispensasjonen som ble gitt i 2011 var uten tidsbegrensning. Tillatelsen ble den gang gitt av Fylkesmannen for Sør-Trøndelag som hadde forvaltningsmyndigheten for Skardsfjella og Hyllingsdalen før verneområdestyret ble opprettet. Det er siden fattet vedtak om at dispensasjonen gjelder så lenge prosjektperioden varer, den gang ble den oppgitt til ut 2018, og siden forlenget med ett år til ut 2019. Det ble i det siste brevet presisert at det ved ytterligere forlengelse av prosjektet måtte sendes inn en ny søknad. Verneforvaltningen har vært kjent med at fôringsstasjonen har vært i drift også i periodene etter dette, men at det har vært noe usikkerhet rundt varighet.

Tiltakene er koordinert av NINA på oppdrag fra Miljødirektoratet, mens Statens naturoppsyn (SNO) har ansvar for drift av fôrautomatene og utfører det praktiske arbeidet i felt. Tiltakene finansieres av Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Trøndelag.

Fjellrevbestanden var kritisk lav da tiltakene startet opp, men har etter hvert hatt en positiv utvikling. Det er fortsatt et stykke igjen til vi har en levedyktig bestand i Skandinavia, og NINA anslår at støttefôringstiltakene må pågå enda 10-15 år før fjellrevbestanden kan karakteriseres som levedyktig.

Søknaden fra NINA relatert til Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde

- Det søkes om videreføring av 1 eksisterende forautomat med lagertønne, med mulig utvidelse til totalt 3 forautomater (2 nye) avhengig av fjellreven sin utbredelse i området.
- Sammen med fôrautomatene settes det også opp viltkamera for å overvåke og ha tilsyn med tiltaket.
- Søknaden gjelder for perioden 2024 -2033 (10år).
- Sted for plassering av nye forautomater avhenger av hvor fjellreven etablerer seg, men positiv holdning til utvidelser gjør at oppsyn raskt kan etablere forautomat ved ny aktivitet for fjellreven. Grunneier€ og nasjonalparkstyret vil bli involvert.
- Oppsetting av flere fôrautomater vil bli drøftet med reinbeitedistriktet i forkant for å hensynta reindriften.
- Fôrautomatene vil bli besøkt av oppsynet annen hver måned gjennom hele året, noen steder sjeldnere pga. mindre aktivitet og medgått fôr.
- Alle tekniske installasjoner fjernes ved opphør av tiltaket, og eventuell påvirkning på omgivelsene rundt vil tilbakeføres.
- Oppsynets motorferdsel på snødekt mark knyttet til støttefôringen av fjellrev, er hjemlet i naturoppsynsloven [§ 3](#) og omsøkes ikke etter verneforskriften.

Søknaden er sendt på høring til Essand reinbeitedistrikt/Saanti sijte, Riast-Hylling reinbeitedistrikt/Gåebrien sijte og reindriftsavdelingen hos Statsforvalteren i Trøndelag. Frist for innspill var satt til 20.august.

Ved høringsfristen hadde det ikke kommet inn noen uttalelser til saken.

Vurdering

Lovgrunnlag

Forskrift om vern av Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde § 3 punkt 1.1 har forbud mot midlertidige innretninger som fôrautomater og viltkamera. Forskriften har ingen spesifiserte dispensasjonsbestemmelser som åpner for tiltaket som NINA søker om. Søknaden må derfor behandles etter § 48 i naturmangfoldloven.

§ 48 i naturmangfoldloven åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Formålet med Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde er beskrevet i §2 i verneforskriften:

Formålet med Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde er å ta vare på et større naturområde som er relativt lite påvirket av tyngre tekniske inngrep, med det biologiske mangfold som preger landskapet. Den urørte vassdragsnaturen knyttet til Glommas kilder er her av særlig verdi. Fjellbjørkeskogen skal ivaretas som en viktig del av landskapsbildet. Vernet omfatter også verdifulle innslag av kulturlandskap, kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de tallrike samiske kulturminner.

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Vurderinger i forhold til naturmangfoldloven §§ 8-12 og § 48:

§8 Kunnskapsgrunnlaget

Fjellreven er oppført som sterkt truet art (EN) på den Norske rødlista for arter 2021. Det samme gjelder for Sverige (SLU Artsdatabanken 2020). Bestanden i Fennoskandia er liten og sterkt fragmentert. Utbredelsen av fjellrev i Norge er i hovedsak knyttet til fjellområder i Sør-Norge (Finse/Hardangervidda og Snøhetta/Dovrefjell), og tre fjellområder på grensen mot Sverige (Sylane/Helags, Børgefjell/Borgafjäll og Saltfjellet/Vindelfjällen-Arjeplog). Disse delbestandene utgjør kjernebestandene, og er i noen grad knyttet sammen av mindre mellomliggende delbestander.

Fjellreven er en naturlig del av det biologiske mangfold i Skardsfjella og Hyllingsdalen, og det er ønskelig med en økning av bestanden slik at fjellreven igjen kan spille den økologiske rollen som den naturlig har i dette fjelløkosystemet.

Det har vært gjennomført støttefôringstiltak i Skardsfjella og Hyllingsdalen siden 2011 som en del av Interregprosjektene Felles Fjellrev I og II, og resultatene har vært positive. I Norsk rødliste 2015 var fjellreven karakterisert som kritisk truet (CR), mens arten i 2021 ble satt en klasse høyere i kategorien sterkt truet (EN). Dette skyldes en bedring av bestandsstørrelsen.

Forskerne på området mener det vil være nødvendig med fortsatt støttefôring av fjellreven i 10-15 år før fjellrevbestanden kan regnes som levedyktig uten tiltak.

Ny handlingsplan for fjellrev i Sverige, Finland og Norge har vært på høring, og forvalter har på vegne av Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen nylig gitt positivt

høringsinnspill til arbeidet med å styrke fjellrevbestanden gjennom en felles handlingsplan.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Ikke relevant å vurdere i denne saken

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning.

Føringsautomaten er i seg selv et lite inngrep som lett kan fjernes når prosjektet avsluttes. En økning fra 1 til 3 førautomater medfører større påvirkning på verneområdet, og behov og plassering må være godt faglig begrunnet før gjennomføring.

Ferdslen knyttet til oppsynets oppfølging av førautomatene, vil gi kortvarige forstyrrelser av dyrelivet hver andre måned. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres ihht. gjeldende instruksjoner for arbeid med sensitive arter, og at det vises nødvendige hensyn til reindrifta og andre brukerinteresser i området.

En økning av antall førautomater vil ikke nødvendigvis gi så mye mer forstyrrelse da drift av flere automater trolig vil kunne skje på samme tur inn i fjellet.

Bruk av snøscooter på vinterstid gir støy og spor, men dette vurderes å være av begrenset omfang sett opp mot den positive effekten støtteforingen har for fjellrevens overlevelse og bestandsutvikling. Arbeid med å bygge opp en livskraftig fjellrevbestand i Norge og Kjølifjellet/Sylan, er et bevaringstiltak som er i tråd med formålet om å ta vare på et område med rikt biologisk mangfold.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.

Når behovet for føringsautomatene opphører forutsettes det at disse fjernes og at terrenget blir tilbakeført slik det var før etablering.

§12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Førautomater med tilhørende viltkamera er mindre innretninger som ikke påvirker landskapet eller verneverdier nevneverdig. Tiltaket med støtteforing av fjellrev har et 10-15 års perspektiv. Videre arbeid for fjellreven avhenger av bestandsutviklingen og effekten av tiltakene som gjennomføres i årene framover. Tiltaket er reversibelt i den forstand at forautomater (innretninger) fjernes når prosjektet avsluttes, og omgivelsene tilbakeføres til tidligere tilstand.

Viltkamera er merket slik at tilfeldige turgåere som oppdager førautomaten for nødvendig informasjon og kan ivareta eget personvern. Nyttene av viltkamera for kunnskap om bestandsstørrelse, genetisk utveksling på tvers av landegrensene, helsetilstand m.m., vurderes å oppveie for ulempene som viltkameraet medfører.

Konklusjon:

Tiltakenes effekt for bevaring av en kritisk truet art vurderes som svært positivt for verneverdiene i området, og vil av den grunn støtte opp om vernets formål. Nyttene av tiltakene for fjellrevens mulighet for å overleve som art i den norsk-svenske delen av Fennoskandia vurderes som større enn de ulemper tiltakene medfører for naturverdiene i området. Dette gir grunnlag for å kunne gi dispensasjon etter §48 i naturmangfoldloven § 48, da tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Norsk institutt for naturforskning kan derfor gis tillatelse til å videreføre pågående støtteforing av fjellrev og utvide med inntil 2 nye førautomater med tilhørende

viltkamera. Etablering av nye fôrautomater skal skje i dialog med verneforvaltningen, grunneier og drøftes med reinbeitedistriktet, og skjermes for å unngå uønsket oppmerksomhet fra besøkende i området. Tillatelsen kan gis for perioden 2024-2033. Verneområdeforvaltningen ber om å bli holdt orientert om fjellrevens bestandsutvikling og om effekten av tiltakene som nå gjennomføres. Alle tekniske innretninger må fjernes når prosjektet avsluttes.

Nasjonalparkstyret for Skarvan, Roltdalen og Sylan
fmtlmsb@statsforvalteren.no

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen
marit.berger@statsforvalteren.no

Thomas Angells Stiftelser
ola.kulseth@thomasangell.no

Trondhjems turistforening
tt@dnt.no

Blåhammeren fjellsameie
per.morten.aunemo@gmail.com

Heidi Synnøve Lien
heidi@tydalsnett.no

Kjell Kåsen
Kjell.kaasen@gmail.com

Deres ref: Se først avsnitt
Vår ref: **475.1/2024**

Sted: Trondheim
Dato: 24.06.2024

Søknad om videreføring av støtteføringstiltakene for fjellrev Kjølifjellet og Sylan

Vi viser til tidligere søknader og tildelte dispensasjoner med referanse til: Fylkesmannen i Trøndelag dispensasjoner knyttet til Skardsfjella Hyllingsdalen LVO (deres ref:2010/10152-432.2, 2015/1871-432.2 og 2019/2009-0), Tydal kommune dispensasjoner knyttet til tidligere Sylan LVO (deres ref:2008/1823-22), nå Skarvan og Roltdalen og Sylan Nasjonalparkstyre (deres ref: 2019/2211-0), Blåhammeren fjellsameie (deres ref: Møteprotokollen april 2011), Trondhjem Turistforening (e-postutveksling med Frode Støre Bergem, 27.02.2017 og 04.02.2019), Thomas Angells Stiftelser (e-postutveksling med Ola Kulseth 23.02.2017, Kjell Kåsen (e-post 01.03.2017), samt e-post og samtaler med Ingebrigt Kirkvold som har hatt kontakt med grunneiere i perioden.

Vi søker herved om videreføring og eventuell utvidelse av støtteføringstiltakene for fjellrev i regionen som vi har navnsatt «delbestand Kjølifjellet/Sylan», knyttet til arbeidet med å bevare fjellreven på i Norge. Oppdraget er finansiert av Miljødirektoratet, samt tilskudd fra Statsforvalteren i Trøndelag (til den lokale Fjellrevgruppa). På overordnet nivå er tiltaket koordinert av oss ved Norsk institutt for naturforskning (NINA) og driftet av Statens Naturoppsyn (SNO) eller personell kontraktert av SNO (her lokale fjellstyrer og firmaet Fjell driv).

Per nå er det oppført i alt 9 fôrautomater for fjellrev i denne regionen, av disse er 4 oppført i Sylan LVO (en lokalitet har to fôrautomater), hvor av 2 på Trondhjem Turistforenings eiendom og 2 på Thomas Angells Stiftelser, 1 er oppført i Skardsfjella-Hyllingsdalen LVO, denne ligger på sameiet til Kjell Kåsen og Heidi Synnøve Lien. Øvrige ligger utenfor verneområdene, 2 på Statskog (Gauldal statsallmenning) og 2 på Blåhammeren Fjellsameie.

Kort oppdatering rundt tiltakene i Kjølifjellet/Sylane i tidsperioden 2009-2023

Før ynglingen i 2011, er det beskrevet yngling av fjellrev i 1989 i Sylane og 1987 i Kjølifjellet (Olav Nyrønning pers. med.). Det ble i 2002 dokumentert en yngling i Kjølifjellet, som i ettertid viste seg å være innblandet med farmrev.

Den lokale fjellrevgruppa i Holtålen satte fokus på fjellreven i dette distriktet allerede i 2003, der man på frivilligbasis satte i verk hikontroller og stimulert uttak av rødrever. Denne innsatsen ble styrket gjennom Interregprosjektet Felles Fjellrev, med oppsett av fôrautomater (**Tabell 1**). I 2008 ble det satt ut fem fjellrevvalper fra avlsprogrammet i Sylane. Det er over flere år også felt rødrever over skoggrensa gjennom initiativ fra den lokale fjellrevgruppa. Vinteren 2022/23 ble det felt åtte rødrever i Kjølifjellet.

Det har vært økende aktivitet av fjellrev på hiene i dette fjellområdet siden 2011, da tiltakene ble forsterket både gjennom arbeidet til Fjellrevgruppa (pågående prosjekt) og Interregprosjektet Felles Fjellrev (2011–2014), videreført i Felles Fjellrev II (2016–2019). Etter 2019 dekkes kostnader knyttet til oppfølging av fôrautomatene delvis gjennom Statsforvalterens tilskudd til den lokale fjellrevgruppa og Miljødirektoratet. Hovedtiltaket i dette fjellområdet har vært avgrenset til støttelefing (per nå 8 fôrautomater ved 7 hilokaliteter).

Antall fôrautomater har variert noe, men har siden 2021 vært avgrenset til 7 lokaliteter, et sted oppført med to fôrautomater nært hverandre. Plasseringen er justert noe underveis i prosjektperioden, av hensyn til reindrifta, fjellreven faktisk bruk (fôrautomater som ikke har vært i bruk er avsluttet og tatt ned), lokale snøforhold og innsyn. De fleste av fôrautomatene er flyttet bort fra selve hilokalitetene for å redusere oppdagbarheten av hiene. Posisjonene på oppførte fôrautomater er derfor justert noe ift. tidligere oversikt. Merk at posisjonene er unntatt offentlighet og framkommer derfor ikke her. Disse kan ettersendes hvis ønskelig for saksbehandlingen, og er alltid tilgjengelig og oppdatert i vår database. Vi antar ellers at dere, etter mange år, er godt kjent med plasseringen av disse fôrautomatene allerede.

Tabell 1. Oversikt over gjennomførte og pågående tiltak i Kjølifjellet/Sylane fra 2009–2023.

Tiltak	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Fôring: antall lokaliteter		7	7	8	8	9	9	9	9	9	8	8	8	8	8
antall automater		7	7	8	9	9	9	10	10	10	9	9	9	9	9
Stimulert jakt rødrever ¹	29	12	20	41	19	30	32	35	25	13	23	7	4	5	8
Ekstraordinært uttak av rødrever													1		
Uttak av farmrev (H9)						1									

¹ årsrapport Fjellrevgruppa i Holtålen (Nyrønning 2010, 2015, 2019, 2020, 2021), innebefatter rev skutt i Kjølifjellet, Stugudal og Sylane, men fra 2020 refererer tallene bare fra Kjølifjellet.

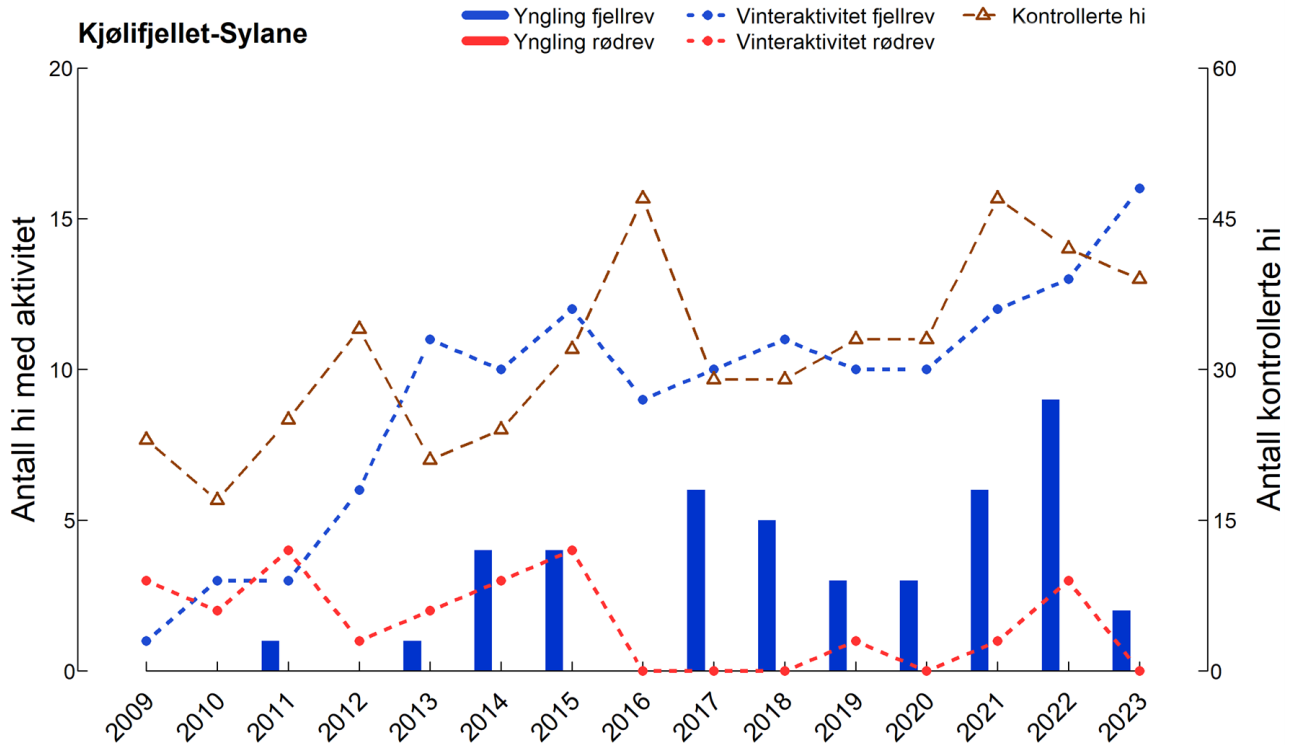
Kort om utviklingen i fjellrevbestanden i Kjølifjellet/Sylane 2013-2023

Det har vært økende aktivitet av fjellrev på hiene i dette fjellområdet siden 2011, da støttelefingstiltakene ble forsterket. I 2023 ble det dokumentert to ynglinger av fjellrev i Sylane (**Figur 2**), med minimum åtte fjellrevvalper (kullene hadde fire valper hver, dokumentert med viltkamera). Bestanden har hatt en svært positiv utvikling gjennom hele perioden, og det var aktivitet ved hele 15 hi foregående vinter. Fjoråret var et markert bunnår for smågnagerne (Marit Østby Nilsen pers. med.). På svenske side ble det også bare registrert tre ynglinger av fjellrev i 2023.

I Kjølifjellet/Sylane registrerte vi vinteren 2023, 18 fjellrever fra 26 fungerende prøver. Dette gir et treårssnitt for bestandsstørrelse på 27 rever (23–37; 95% KI).. Bestandsestimatene over tid antyder en nær doubling fra 15 rever i 2017. Den effektive bestandsstørrelsen (N_e) sank mellom periodene 2012–2014 og 2018–2020, men er nå oppe igjen på omtrent samme nivå som i 2012–2014; $N_e = 11,8$ (10,6–13,2; 95% KI). Sylane henger sammen med fjellområdet Helags på svensk siden og N_e er trolig mye større for den samlede bestanden. Analysene av pågående genflyt antyder svært lav immigrasjonsrate til fjellområdet de siste årene. Kjølifjellet/Sylane/Helags

utgjør en sentral kjernebestand i den Fennoskandinaviske fjellrevbestanden, som i 2022 huset hele 41 ynglinger av fjellrev. Støtteføringen til tross så ser vi at markerte bunnår for smågnagere medfører redusert reproduksjon.

På to av hiene er det observert øremerket fjellrev med opprinnelse i svenske Helags: den ene hannen har hatt fast tilhold siden 2019, mens den andre hannen er ny i Norge, merket i Helags 2021 (Lars Liljemark pers. med.).

Figur 1. Antall kontrollerte hi (høyre akse), antall hi med vinteraktivitet, antall ynglinger av fjellrev og rødrev, samt lokaliteter med utsetting av fjellrevvalper fra avlsprogrammet på Kjølifjellet/Sylan i perioden 2009–2023 (venstre akse). Merk at aktivitet av rødrev bare er aktivitet registrert ved kontroll av fjellrevhi. Data hentet fra Rovbase sammenstilt i [Ulvund mfl. 2023](#).

Videreføring og eventuell utvidelse av tiltakene

Vi søker om videreføring og utvidelse av gitte dispensasjoner for oppføring av fôrautomater og støtteføring av fjellreven innenfor delbestanden «Kjølifjellet/Sylan».

Vi ønsker også å ha mulighet for å oppføre inntil fem nye fôrautomater (totalt 13) dersom fjellreven skulle utvide sin utbredelse i regionen. Vi søker derfor om totalt 6 fôrautomater i Sylan LVO (4 oppsatt nå) og 3 i Skardsfjella-Hyllingsdalen LVO (1 oppsatt nå). Plassering utover det er det per nå vanskelig å spesifisere til grunneier, så dette må vi komme nærmere tilbake til når det er aktuelt. Eventuell oppsetting av flere fôrautomater vil også bli drøftet med aktuelle reinbeitelag i forkant, for å hensynta reindriften. En positiv holdning til en eventuell utvidelse gir oppsynet mulighet til å respondere raskt på eventuell ny aktivitet av fjellrev. Erfaring viser at oppsett av fôrautomat kan stimulere til fast tilhold ved hi. Oppsett av to fôrautomater i samme revir ser også ut til å ha stor effekt, noe som også kan være arbeidsbesparende i forhold til tilsyn (lengre tid mellom påfylling av tørrfôr). Oppsett av nye fôrautomater vil i så fall gjøres i samråd med nasjonalparkstyre og aktuelle grunneiere i forkant.

Oppfølging av tiltakene

Bevaringstiltakene på fjellrev i Norge er finansiert av Miljødirektoratet, men her også med et tilskudd fra Statsforvalteren i Trøndelag til den lokale fjellrevgruppa. NINA har i oppdrag å koordinere tiltakene nasjonalt, sørge for alt utstyr, samt innhente nødvendige dispensasjoner, komme med råd for lokale tilpasninger av tiltakene og for å evaluere effekten av tiltakene. Fôrautomatene røktes av SNO og lokalt fjelloppsyn på kontrakt med SNO. Oppsynets ferdsel knyttet til fjellrevoppdraget er hjemlet i «Naturopsynsloven». Vår søknad er derfor begrenset

til oppføringen av teknisk utstyr, fôrautomat med lagertønne. Litt avhengig av aktivitet ved fôrautomatene så er det oppfølging av automatene ca. annenhver måned gjennom hele året, noen steder færre (særlig på sørøst der det er mindre aktivitet av fjellrev). Antall besøk justeres i forhold til aktivitet og medgått fôr. Alle besøk ved fôrautomatene loggføres i Forlogg (<https://www8.nina.no/Forlogg>) slik at statistikk på oppfølging og fôrforbruk kan hentes ut og sammenstilles. Her kan det alltid også hentes ut en oversikt over det tekniske utstyret, samt deres eksakte UTM posisjoner mm.

Evaluering av tiltakene - viltkamera

For både å ha tilsyn med tiltaket, og for å dokumentere fjellrevens etablering og bruk av fôrautomatene, samt forekomst av andre arter (spesielt rødreiv), eventuelt forekomst av øremerkede rever, har vi flyttet viltkamera som tidligere har vært montert på selve automaten ut på en påle framfor automaten. Vi har etter flere års erfaring kommet til at det er best å plassere kamera på ca. 5-10 meter avstand fra fôrautomaten, aller helst i tilknytning til en stein slik at det ikke blir så lett synlig. En slik plassering gir oss mer kunnskap om forekomst av andre (konkurrerende) arter i fjellområdet, så som rødreiv, kongeørn og jerv, eventuelt også forekomst av løse hunder. Det er også lettere å dokumentere forekomst av sykdommer eller skabb når kamera er plassert med avstand til fôrautomaten. Dette er i noen grad allerede gjort i flere fjellområder. Både fôrautomat og kamera er merket med bestandige stålskilt som forklarer hva dette er, QR kode til prosjektsider og kontaktinformasjon til SNO lokalt og NINA. Viltkameraene følges opp av oppsynet i tilknytning til oppfølging av fôrautomater og hikontroller knyttet til det nasjonale overvåkingsprogrammet for fjellrev. Dette skal altså ikke medføre mer ferdsel.

Varighet

Vi søker om dispensasjoner for de tekniske installasjonene med en varighet på 10 år (2024 – 2033), basert på en forventning om at tiltakene må pågå ytterligere 10-15 år før fjellrevbestanden kan regnes som levedyktig uten tiltak. Det må legges til at denne tidshorisonten er høyst usikker og foreløpig, beregnet ut fra den vekstraten vi hittil har sett i fjellrevbestanden. Det kan forventes en utflating av veksten slik vi ser konturene av i mindre fjellområder i Midt-Norge. Samtidig kan det forventes en økning dersom tiltakene utvides, f.eks. med oppsett av flere fôrautomater.

Alle tekniske installasjoner fjernes ved opphør av tiltaket og eventuelt påvirkning av omgivelsene rundt tilbakeføres.

Merk at det etter ønske fra Statskog sendes en samlet søknad til Statskog for videreføring av samtlige tiltak for fjellreven regionvis. Dette for å lette saksbehandlingen.

Informasjon

Ta kontakt om ytterlige opplysninger trengs for behandling av søknaden. Vi er ellers positive til å bidra med informasjon om fjellrevprosjektene for nasjonalparkstyrer, tilsynsutvalg eller grunneiere. Det er lett å delta på møter via Teams i disse dager.

Vennlig hilsen

Nina E. Eide

Seniorforsker

Norsk institutt for naturforskning - NINA

73 80 14 00 • 95 70 43 83 • www.nina.no

Kopi sendt til:

Miljødirektoratet	post@miljodir.no
Statens Naturoppsyn	tord.bretten@miljodir.no
Fjellrevgruppa	Terje.bor@roros.net

**Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen**

Postadresse
Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47
Epost: marit.berger@statsforvalteren.no
<https://nasjonalparkstyre.no>

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Marit Sophie Berger

Vår ref. 2024/8012-0

Deres ref. «REF»

Dato 02.07.2024

Høring: Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - fôrautomater for fjellrev - Norsk institutt for naturforskning

Vi har mottatt søknad fra Norsk institutt for naturforskning om videreføring av støtteføringstiltakene for fjellrev i Kjølifjellet og Sylan.

Det ble i 2011 gitt dispensasjon for 2 føringsstasjoner i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde. Det har siden den gang vært etablert en føringsstasjon innenfor dette verneområdet. Dispensasjonen som ble gitt i 2011 var uten tidsbegrensning.

Det søkes nå om videreføring av den eksisterende føringsstasjonen i en 10-års-periode. Det søkes i tillegg om mulighet til å etablere ytterligere to føringsstasjoner i Skardsfjella i løpet av samme tidsperiode. Det er ikke avgjort hvor eventuelt de to nye føringsstasjonene skal plasseres.

Tiltakene er koordinert av NINA på oppdrag fra Miljødirektoratet, mens Statens naturoppsyn (SNO) har ansvar for drift av fôrautomatene og utfører det praktiske arbeidet i felt. Oppsett av eventuelt nye fôrautomater skal gjøres i samråd med verneområdestyret, aktuell grunneier og reindrifta i området.

Fjellrevbestanden var kritisk lav da tiltakene startet opp, men har etter hvert hatt en positiv utvikling. Det er fortsatt et stykke igjen til vi har en levedyktig bestand i Skandinavia, og NINA anslår at støtteføringstiltakene må pågå enda 10-15 år før fjellrevbestanden kan karakteriseres som levedyktig.

Det vises ellers til vedlagt søknad fra NINA.

Det tas sikte på å behandle søknaden på verneområdestyrets møte 5.september og **frist for uttalelse til søknaden settes til 20.08.**

Med hilsen

Marit Sophie Berger
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Søknad om viderføring tiltak for fjellrev på Kjølifjellet Sylan NINA.pdf

Likelydende brev sendt til:

ESSAND REINBEITEDISTRIKT/SAANTI SIJTE
RIASTEN & HYLL REINB

Postboks 236 7361 RØROS
Postboks 236 7361 RØROS

Arkivsaksnr: 2024/6985

Saksbehandler: Marit Sophie Berger

Dato: 26.08.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	26/2024	05.09.2024

Høring - NOU 2024: 10 - ny motorferdsellov

Vedlegg

- 1 Høring - NOU 2024 10 Ny motorferdsellov.pdf
- 2 Høringsliste (L)(110913).pdf

Forvalters innstilling

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir følgende høringsuttalelse til NOU 2024:10 Ny motorferdsellov:

1. Verneområdestyret ser det som svært positivt at reglene for motorferdsel nå i stor grad blir samlet i en lov. Dette gjør regelverket tydeligere, enn ved dagens situasjon.
2. Verneområdestyret støtter utvalgets konklusjon om å videreføre dagens ordning hvor det kreves tillatelse etter begge regelverk ved motorferdsel i verneområder (verneforskrift og motorferdsellov). De fleste motorferdsel-turene i verneområdene starter utenfor verneområdene, og vil uansett kreve saksbehandling både hos verneområdeforvaltningen og kommunen. Behandlingen etter begge regelverk vil kreve god samhandling mellom kommunen og vernemyndigheten. Her vil en samordning av digitale løsninger for søknad og rapportering(kjørebok) være til god hjelp for å forenkle byråkratiet til beste for både brukere og forvaltning. Ny teknologi vil også kunne forbedre forvaltningens kunnskapsgrunnlag, spesielt med tanke på vurderinger av motorferdselens samlede belastning på naturen, samt forenkle kontrolltiltak innenfor rammene som personvernet setter.
3. Verneområdestyret støtter utvalgets forslag om at motorferdsel som er nødvendig ved skjøtsel etter naturmangfoldloven §§ 47 og 72 skal være generelt unntatt fra forbudet mot motorferdsel og at dette tydeliggjøres i ny motorferdsellov.

4. Verneområdestyret er uenige i utvalgets forslag til at bestemmelsen om at snøscooterløyper ikke kan legges i verneområder tas ut i ny motorferdsellov (§43 i ny lov om fastsetting av arealer til motorferdsel i arealplan etter plan-og bygningsloven). Denne forbudsbestemmelsen bes videreført for å sikre verneverdiene og formålet med vernet. Verneforskriftene eller naturmangfoldloven har ikke bestemmelser som åpner for å etablere slike løyper, og det vil skape unødvendig byråkrati å skulle behandle slike søknader etter verneforskriftene. Det bør også vurderes om forbudet bør gjelde de andre tiltakene i bokstavene c-f i §43 (øvingsområde for obligatorisk kjøreopplæring, område for motorsport, landingsplass for luftfartøy, innsjøer mindre enn 2km²).
5. Verneområdestyret er i mot at det åpnes opp for å kunne utvide åpningstiden for snøscooterløyper til 16. mai den enkelte sesong, i lys av kunnskapen som finnes om forstyrrelser på dyrelivet i hekke- og yngletiden samt klimaprognosene om kortere vintersesonger og større risiko for kjøreskader på sårbare naturtyper på seinvinteren. Slik utvidelse av åpningstid for snøscooterløyper i randsonene til verneområdene, vil kunne påvirke verdifull natur og verneverdier i en sårbare periode av året. Utdfordringen framover vil trolig være å regulere åpningstiden til snøscooterløyper aktivt slik at naturmiljøet ivaretas i et varmere og skiftende klima.
6. Verneområdestyret støtter utvalgets forslag om å forby bruk av el-sykkel utenfor vei og turvei i utmark. Dette vil bidra til at forbudet mot bruk av El-sykkel i verneområder i større grad vil bli etterlevd ved en klar forbudshjemmel i motorferdselsloven. Verneområdestyret er her også enige i at transport- og fremkomstmidler med avslått motor skal være omfattet av loven.
7. Verneområdestyret støtter utvalgets forslag om en tydeligere definisjon av drone, og at bruk av droner i tråd med utvalgets definisjon er søknadspliktig i ny motorferdselslov. Verneområdestyret ser samtidig behovet for oppdatering av eldre verneforskrifter som ikke inneholder bestemmelser som kan regulere modellfly/mindre droner for å ivareta verneformål. Verneområdestyret mener at ingen regulering av mindre droner (fritidsbruk) ikke vil ivareta natur- og friluftslivshensyn i tilstrekkelig grad. Her kan det være nødvendig å legge føre-var-prinsippet til grunn, også for fritidsbruk av mindre droner, for å unngå at samlet belastning på natur- og friluftslivet blir for stor. Dyrelivet trenger ro, og mange mennesker søker ut i naturen for å oppleve ro og stillhet, uten å bli filmet/forstyrret av droner.
8. Verneområdestyret er enige om at vedtak gitt med hjemmel i motorferdselsloven skal registreres i Miljøvedtaksregisteret på samme vis som for vedtak fattet av verneområdeforvaltningen. Dette vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag for forvaltningen i verneområdene samt sikre at tiltak har de nødvendige godkjenninger før gjennomføring. Miljøvedtaksregisteret bør samtidig forbedres slik at det blir enklere å hente ut statistikk for status og utvikling for motorferdselen innenfor ulike forvaltningsområder.
9. Verneområdestyret er positive til at det legges til rette for ny teknologi i arbeidet med motorferdsel i utmark med tanke på digitale soner/grenser, springsteknologi og digitale kjørebøker. Det forutsettes at dette skjer innenfor rammene som personvernet setter og i tilfeller hvor nytten er større enn ulempene. Digitalisering og samarbeid mellom verneforvaltning og kommuner vil kunne frigjøre ressurser til andre viktige forvaltningsoppgaver. Verneforskrifter og motorferdsellov må være åpne for ny teknologi som bidrar til at formålene til forskrift og lov ivaretas.

10. Nasjonalparkstyret er uenige i utvalgets forslag om at start og landing på vassdrag skal reguleres likt som annen motorferdsel på vassdrag. Dette åpner opp for start og landing på større innsjøer (> 2 km) med sjøfly som ligger i urørte fjellområder langt fra vei, gjerne i randsonen til verneområder, og hvor menneskelig ferdsel og båttransport er fraværende eller svært begrenset. Konesjongsgrensen i luftfartsloven på 6 turer med start og landing i uka vurderes ikke som ubetydelig i denne sammenheng med tanke på negativ påvirkning på natur- og friluftslivshensyn og samlet belastning i urørte områder. Det vil også være utfordrende å kontrollere at konsesjongsgrensen overholdes. En slik forenkling av motorferdselloven, vil kunne gi uønskede konsekvenser i urørte områder både utenfor og innenfor verneområder.

Saksopplysninger og vurderinger

Klima- og miljødepartementet sendte i brev av 27. mai 2024 Motorferdsellovutvalgets utredning NOU 2024: 10 *Ny motorferdsellov – Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)* på offentlig høring. Fristen for å sende inn innspill er 15. september 2024.

Nasjonalpark- og verneområdestyrer er oppført som høringsinstans for høringen.

Motorferdsellovutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 3. september 2021. Foranledningen for nedsettelsen av utvalget var et stortingsvedtak der regjeringen ble bedt om å fremme forslag om revidering av motorferdselloven med sikte på økt lokalt selvstyre og mindre byråkrati samtidig som hensynet til natur og friluftsliv blir ivaretatt.

Motorferdsellovutvalget overrakte sin utredning tirsdag 21. mai. Overrekselen kan ses i opptak på denne lenken <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/motorferdsellovutvalget-overrekker-sin-utredning/id3036299/> Her orienteres det også kort om hovedtrekkene i utredningen.

Høringsdokumentet/NOU kan leses på internett, dokumentet er på 428 sider og sendes ikke ut som vedlegg til saken. Lenk til dokumentet følger her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/6643b7714a0f45b3837e6e014599116e/no/pdfs/nou202420240010000dddpdfs.pdf>.

Verneområdestyret er ikke forvaltningsmyndighet for lov om motorferdsel i utmark med tilhørende forskrifter. Denne myndigheten er tillagt kommunene. I dag gjelder motorferdselloven fullt ut i verneområder, selv om verneområdene har egne regler om motorferdsel i verneforskriften. Dette innebærer at man ofte må ha tillatelse både etter motorferdselloven og fra vernemyndigheten dersom man ønsker å benytte motoriserte transport- eller fremkomstmidler i verneområder.

Det er i denne saken lagt vekt på de forhold som forvaltere ser at NOUen om ny motorferdsellov påvirker forvaltningen i verneområdene våre. Mye av teksten nedenfor er hentet fra NOUen. Kommentarer fra forvalter er skrevet inn til slutt under hvert tema.

Saksbehandling motorferdsel

I verneforskriftene er reguleringen av motorferdsel for det meste strengere enn etter motorferdselloven, dette for å sikre ivaretagelse av verneformålet. Utvalget fremhever at en del opplever det som unødvendig byråkratisk at det kreves to ulike tillatelser for

motorferdsel i verneområder. Utvalget har i sin utredning vurdert å la vernereglene gjelde alene i verneområdene. På den måten skulle man slippe dobbeltregulering og kravet om to tillatelser. Utvalget har imidlertid kommet til at dette ikke vil være en tilfredsstillende løsning. Reguleringen i verneområder skal bare ivareta det aktuelle verneformålet. Der motorferdsel har liten påvirkning på verneformålet, kan man dermed ende opp med svært liberal regulering, selv om ferdsele kan være skadelig for de formålene motorferdselloven skal ivareta.

For å ivareta hensynene bak motorferdselloven mener utvalget at det er nødvendig at motorferdselloven gjelder også i verneområder, selv om verneforskriften har egne regler om motorferdsel. Utvalget vurderer det heller ikke som en hensiktsmessig løsning at motorferdselloven alene skal regulere motorferdsel i verneområder. I en del verneområder er det behov for en annen eller strengere regulering enn den man har etter motorferdselloven for å ivareta verneformålet. Utvalget foreslår derfor å videreføre ordningen der man må ha tillatelse etter begge regelverk.

Kommentar:

Fra forvalters side tillegges det at all bruk av motorkjøretøy starter utenfor verneområdene verneområdestyret forvalter, det vil si at det uansett kreves en kommunal dispensasjon inn til verneområdegrensen, straks transporten krysser vernegrensen kreves både kommunal og verneområdeforvaltningens tillatelse. Dette betyr at det uansett vil kreves dispensasjonsbehandling fra både motorferdselloven og verneforskriften for motorferdsel i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde og tiliggende naturreservater.

Motorferdsel i forbindelse med skjøtsel

For å opprettholde verneverdiene i nasjonalparker, naturreservater og andre verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V vil det ofte være nødvendig å gjennomføre skjøtselstiltak, for eksempel fjerning av vegetasjon og fremmede treslag, eller restaurering etter naturinngrep. For å gjennomføre skjøtselstiltakene vil det ofte være nødvendig med motorferdsel i utmark eller vassdrag. Etter naturmangfoldloven § 47 kan «forvaltningsmyndigheten» foreta en del slike skjøtselstiltak i verneområder. Dagens motorferdselregelverk har ingen bestemmelse som uttrykkelig åpner for motorferdsel i forbindelse med skjøtselstiltak etter naturmangfoldloven. I praksis er det imidlertid lagt til grunn at motorferdsellovens forbud mot motorferdsel ikke er til hinder for motorferdsel ved skjøtselstiltak.

Utvalget antar at et slikt unntak kan tolkes inn i formuleringene om at «forvaltningsmyndigheten kan foreta skjøtsel» i naturmangfoldloven § 47. Utvalget er ikke kjent med om denne bestemmelsen i praksis er tolket som et unntak fra motorferdsel forbudet. Utvalget legger imidlertid til grunn at ordlyden også her er vid nok til at adgang til motorferdsel kan tolkes inn. Naturrestaurering og skjøtsel i verneområder er tiltak med høy nytteverdi for samfunnet. Gjennom Naturavtalen har Norge også forpliktet seg til å gjennomføre naturrestaurering. Utvalget mener derfor at det bør komme klart til uttrykk i loven at motorferdsel ved slik skjøtsel er tillatt. Utvalget legger videre til grunn at hensynene til å unngå skader på natur, friluftsliv og samisk kulturutøvelse ivaretas like godt av vernemyndighetene som av kommunen. Hensynet til å unngå unødvendig byråkrati tilsier da at bestemmelsen utformes som en direkte hjemmel, slik at unødvendig kommunal saksbehandling kan unngås. Utvalget foreslår at motorferdsel som er nødvendig ved skjøtsel etter naturmangfoldloven §§ 47 og 72 skal være generelt unntatt fra forbudet mot motorferdsel.

Kommentar:

Forvalter ser dette som en nødvendig klargjøring av regelverket for motorferdsel, og en betydelig forenkling av byråkratiet. Aktuelle situasjoner der dette kan komme til anvendelse er for eksempel ved utkjøring av materialer til klopplegging på snøføre og transport av stein med helikopter i forbindelse med tiltak på stier. Det er svært lite tilrettelagte stier i Skardsfjella og Hyllingsdalen, slik at dette ikke vil være noe som vil forekomme ofte.

Rekreasjonsløyper/snøscooterløyper.

Utvalget har vurdert om motorferdselloven bør sette rammer for hvor løyper kan legges, slik forskriften gjør i dag. I dag kan løyper ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder, og heller ikke der de vil være til vesentlig skade eller ulempe for reindrifta. Utvalget mener det kan være hensiktsmessig med noen begrensninger i hvor løyper kan plasseres, men er samtidig opptatt av at motorferdselloven ikke bør fastsette for mange begrensninger i planleggingsadgangen etter plan- og bygningsloven. Utvalget foreslår å beholde regelen om at løyper ikke kan legges i foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Utvalget vurderer at dette er fornuftige og hensiktsmessige rammer for adgangen til å plassere løyper. Utvalget vil derimot ikke foreslå å videreføre bestemmelsen om at løyper ikke kan legges i verneområder. Motorferdsel i verneområder krever uansett ofte samtykke fra vernemyndighetene, og utvalget mener det bør være opp til vernemyndighetene å vurdere om motorferdsel er forenlig med verneformålet.

Når det gjelder regulering av åpningstider for snøscooterløyper er utvalgets vurdering om at motorferdsel ikke skal være tillatt i løyper etter 25. april i sentrale områder for reindrifta og etter 5. mai i øvrige områder. Det åpnes derimot for at kommunene kan gi adgang til – etter en konkret vurdering – å utvide løypens åpningstid for en enkelt sesong. Åpningstiden kan utvides til senest 16. mai. Utvidelse kan bare skje dersom forlengelse av sesongen ikke kan antas å føre til nevneverdig skade eller ulempe for interessene loven skal ivareta, herunder dyre- og planteliv, friluftslivet og reindriften.

Klimaendringene påvirker naturen og samfunnet. Ifølge Miljøstatus må vi i Norge forvente at klimaendringer fører til høyere temperaturer, mer nedbør, flere regnflommer og mer skred. Prognoser viser blant annet at fremtidens klima vil gi mildere vintre og varmere somre, mer kraftig og hyppig nedbør og mindre snø de fleste steder. Fremtidens klima vil også medføre at skoggrensen kryper oppover. Miljøstatus viser til klimaframskrivninger som anslår at snøsesongen vil bli kortere enn i dag i hele landet. En fortsatt økning av klimagassutslippene kan føre til at lavlandet får opptil flere måneder kortere snøsesong frem mot år 2100, og mange enkeltår kan snøen nesten bli borte. De fleste steder vil den maksimale snømengden gjennom året bli redusert.

Kommentar:

Forvalter vil bemerke at verneforskrifter og naturmangfoldlovens unntaksbestemmelser ikke åpner for at verneområdestyret kan dispensere for slike løyper i verneområdene styret forvalter. Det å fjerne regelen om at rekreasjonsløyper ikke skal legges i verneområder kan tolkes som et signal om at det nå er mulig å gjøre nettopp dette. Dette kan gi falske forhåpninger fra aktørene som planlegger løyper, med påfølgende klagebehandlinger og unødvendig økt byråkrati.

Utvalgets vurdering om at motorferdsel ikke skal være tillatt i snøscooterløyper etter 25. april i sentrale områder for reindrifta og etter 5. mai i øvrige områder vurderes som viktig. Åpningstidene til snøscooterløyper i randsonen til

verneområder, kan ha betydning også for verneverdier og verneformål i verneområdene. Med bakgrunn i eksisterende kunnskap om økende forstyrrelser fra motorferdsel på dyrelivet utover våren og økende risiko for kjøreskader på sårbare naturtyper, er forvalter skeptisk til at det åpnes opp for å utvide åpningstiden for slike løyper til 16. mai, i hekke- og yngletiden. Klimaprognosene tilsier kortere snøvinter og mer vekslende vær- og føreforhold, som trolig vil innebære behov for å begrense åpningstidene i større grad etter vær- og føreforhold for å ivareta naturmiljøet.

El sykkel

Bruk av elsykler er i utgangspunktet omfattet av det generelle forbudet mot motorferdsel i utmark, men motorferdselsforskriften § 2a har siden 2017 hatt et generelt unntak for elsykler. De kan dermed brukes fritt i utmark, dersom ikke annet er besluttet. Motorferdselsforskriftens definisjon av elsykkel samsvarer med definisjonen av sykkel i kjøretøysforskriften og sykkeforskriften. Kommunene kan etter motorferdselsforskriften § 2a andre avsnitt begrense eller forby bruk av elsykler i hele eller deler av utmarka i forskrift. Ferdsel i verneområder reguleres av den enkelte verneforskrift. Hvilke regler som gjelder for motorferdsel og bruk av sykkel, varierer mellom de ulike forskriftene. De fleste verneområder har et forbud mot motorferdsel som også rammer bruk av elsykler.

Utvalget foreslår en innstramming av dagens regelverk og begrunner det med utfordringer som teknologiutviklingen og stadig større allmenn bruk kan gi. Utvalget foreslår at det generelle forbudet mot motorferdsel ikke skal gjelde bruk av elsykler på vei og turvei i utmark og at kommunen får adgang til å åpne for bruk av elsykler utenfor vei og turvei i utmark eller forby eller begrense bruken av elsykler i hele eller deler av utmarka. Med «turvei» menes traseer som er ment for ikke-motorisert ferdsel, og som er opparbeidet med fast og jevnt dekke av grus eller lignende med tilstrekkelig bredde til at andre kan passere uten ulempe.

Kommentar:

I de verneområdene som vi forvalter er det forbud mot bruk av el-sykkel som følge av det generelle motorferdselsforbudet i verneområder. Det er videre kun tillatt å sykle (vanlig sykkel) på veier og kjørespor definert i forvaltningsplanen. En innstramming av regelverket for bruk av el-sykkel generelt vil gjøre det enklere å kommunisere at el-sykling er forbudt på veger og kjørespor i verneområdene, blant annet ved skilting der veger og turveger går inn i verneområdene.

Motoriserte transport- og fremkomstmidler med avslått motor

I utredningen var det også spørsmål om forbudet mot motorferdsel i utmark og vassdrag skal gjelde for bruk av motoriserte transport- og fremkomstmidler med avslått motor. Dette er spørsmål som dagens motorferdsellov ikke gir klart svar på, og som utvalget mente bør klargjøres i loven. Utvalg er enige i at transport- og fremkomstmidler med avslått motor skal være omfattet av loven.

Kommentar:

Forvalter er enig i at forbudet også skal gjelde transport- og framkomstmidler med avslått motor, blant annet fordi dette vil forenkle kontrollsituasjoner. Vi har eksempler på at trening med hundespenn skjer med motorisert kjøretøy der motoren slås av og på under transporten.

Drone

I dag er motorferdselloven begrenset til å gjelde motordrevne luftfartøy. Utvalget foreslår at denne videreføres. Lovteksten har i dag ikke noen nedre grense for hvilke motordrevne luftfartøy som omfattes av loven, men modellfly og mindre droner antas å falle utenfor. Utvalget har vurdert om også mindre droner bør omfattes av lovens virkeområde. Selv om små innretninger typisk vil føre til mindre naturpåvirkning enn større, kan også små droner forstyrre dyre- og fugleliv og være et irritasjonsmoment for utøvere av friluftsliv.

Når det gjelder bruk av droner er det nok særlig flygningen det er behov for å regulere, siden start og landing med små luftfartøy er lite forstyrrende. Det finnes i dag betydelig regulering av droneflygning i annet regelverk, særlig luftfartsloven med tilhørende forskrifter. I forskrift om luftfartøy som ikke har fører om bord er det fastsatt at all flygning må skje på en hensynsfull måte som ikke utsetter luftfartøy, personer, fugler, dyr eller eiendom for risiko for skade eller for øvrig er til sjenanse for allmennheten. I nasjonalparker og andre verneområder vil man også kunne regulere dronebruk gjennom verneforskrifter, og slik redusere forstyrrelser i det som er de mest sårbare og verneverdige områdene. Slik utvalget vurderer det, fremstår det som mer hensiktsmessig at dronebruk reguleres i luftfartsregelverket og annet relevant regelverk, enn i motorferdselregelverket.

Droneregelverket er i utvikling, både i EU og nasjonalt. Dette øker risikoen for disharmoni mellom regelverkene dersom man regulerer bruken også i motorferdselloven. Utvalget foreslår derfor ikke å utvide motorferdsellovens anvendelsesområde til å omfatte mindre droner. Gitt at mindre droner ikke skal omfattes av loven, har utvalget vurdert hvordan den nedre grensen for hvilke luftfartøy som omfattes av loven, skal trekkes. Grensen kan trekkes på ulike måter, ut fra luftfartøyets størrelse eller andre egenskaper, hva det kan brukes til, påvirkning på natur og friluftsliv eller en kombinasjon av disse egenskapene. Utvalget oppfatter det som krevende å trekke grensen for lovens anvendelsesområde, særlig fordi det kan skje teknologiutvikling og endringer i bruk av eksisterende teknologi som utvalget ikke har grunnlag for å forutse.

Motorferdselloven skal regulere start og landing, samt lossing og lasting fra en fast posisjon i luften, men ikke selve flygningen. Det tilsier at det er innretninger som er av en slik størrelse at selve den bakkerettede aktiviteten kan volde skade eller være til ulempe for natur og friluftsliv, som bør omfattes av lovens virkeområde. Utvalget mener at alle luftfartøy som kan benyttes til persontransport bør omfattes. I tillegg bør loven også omfatte autonome og fjernstyrte luftfartøy som er store og kraftige nok til å transportere en person, selv om den ikke brukes til eller er designet for persontransport. Slike fartøy vil kunne ha samme eller større miljøpåvirkning som et luftfartøy brukt til persontransport.

Utvalget mener også at loven klart bør omfatte innretninger som kan brukes til å frakte større gods, uavhengig av om man har fører om bord. For eksempel bør start og landing med en drone som frakter byggematerialer eller andre gjenstander av en viss størrelse, være omfattet. Utvalget mener at en passende nedre grense for hva som omfattes, er om luftfartøyet er lite nok til å bæres inn i utmarka. Utvalget foreslår derfor at fartøy som er små nok til at de relativt enkelt kan bæres inn i utmark, bør unntas lovens virkeområde, mens fartøy som er så store at de må flyges inn eller transporteres inn på annet vis, bør omfattes. Dette innebærer at rene leketøy, som radiostyrte helikoptre, faller klart utenfor lovens anvendelsesområde. Det samme gjelder mindre

droner, og også droner som kan transportere mindre gjenstander, men som er små nok til å bæres.

Grensedragningen innebærer at den bruken av droner som er mest vanlig i dag, som friluftslivsrelatert bruk av droner til observasjon og filming, vil falle utenfor regelverket. Det som vil falle innenfor regelverket, er først og fremst større, mer avanserte droner.

Kommentar:

For områdene verneområdestyret forvalter er det ikke regler som forbyr drone (eller modellfly) og bruk av drone er ikke søknadspliktig, mens det er forbud mot motorferdsel og det er spesifikt forbud mot forstyrrelse av dyrelivet i naturreservatene med unntak av Finnfloen. Det er derfor svært nyttig å få nærmere definert når en drone regnes som motorferdsel, og kan reguleres gjennom motorferdselsloven. Definisjonen av drone og bruk av drone aktualiserer behovet for revidering av eldre verneforskrifter hvor temaet ikke var relevant på vernetidspunktet.

Forvalter frykter at ingen regulering av mindre droner (fritidsbruk) ikke vil ivaretar natur- og friluftslivshensyn i tilstrekkelig grad. Her kan det være nødvendig å legge føre-var-prinsippet til grunn, også for fritidsbruk av mindre droner, for å unngå at samlet belastning på natur- og friluftslivet blir for stor. Dyrelivet trenger ro, og mange mennesker søker ut i naturen for å oppleve ro og stillhet, uten å bli filmet/forstyrret av droner.

Miljøvedtaksregisteret

Utvalget vurderer at det er behov for å styrke kunnskapen om motorferdsel i utmark og vassdrag. Et styrket kunnskapsgrunnlag vil gjøre det enklere for beslutningstakere å ta hensyn til den samlede belastning av motorferdselen på naturen. Miljøvedtaksregisteret er et veletablert register som allerede inneholder mye miljøinformasjon og som offentlige myndigheter etter flere lovverk plikter å registrere vedtak i. Utvalgets vurdering er at det både vil styrke Miljøvedtaksregisteret og kunnskapsgrunnlaget om motorferdsel i utmark dersom det i den nye loven også etableres plikter til å rapportere vedtak etter motorferdselloven til Miljøvedtaksregisteret. Utvalget foreslår at departementet skal kunne gi forskrift om plikt til å rapportere vedtak om motorferdsel til et miljøvedtaksregister.

Kommentar:

Verneforvaltningen registrerer alle sine enkeltvedtak i Miljøvedtaksregisteret i dag. Forvalter har erfart at dette gir en god oversikt over hvilke tillatelser som er gitt til hva og hvor, og en kan enkelt gå inn å lese vedtak. Forslaget om at også vedtak etter motorferdselloven legges inn her vil gi mulighet for å sjekke ut om nødvendige tillatelser er gitt blant annet i en kontrollsituasjon, og gi en bedre oversikt over samlet belastning både i og utenfor verneområdene. Miljøvedtaksregisteret kan samtidig forbedres slik at det blir enda enklere å hente ut statistikk for status og utvikling av motorferdselen innenfor ulike forvaltningsområder.

Digitale grenser, sporingsteknologi og regulering av registreringskrav for motorferdsel

Utvalget vurderer at lovverket ikke bør stå i veien for at departementet i forskrift eller kommunene i tillatelser stiller avgrensede krav om bruk av sporings- og

soneringsteknologi. Departementet vil etter forslaget § 49 kunne gi forskrift om særskilte kontrolltiltak, inkludert sporing og bruk av digitale soner, og kan etter forslaget § 38 stille krav til innholdet i tillatelser, hvilket kan omfatte krav om bruk av for eksempel sporingsteknologi. Kommunen kan både i tillatelser og i bestemmelser til arealplaner stille krav om bruk av ulike typer kontrollteknologi. Slike krav forutsetter at det er foretatt en vurdering av hvilke personvernkonsekvenser teknologibruken vil ha. Personvernregelverket legger begrensninger på hvor omfattende kravene til bruk av sporingsteknologi kan være.

Slik utvalget vurderer det, kan registrering av turer være svært nyttig. Registrering legger til rette for kontroll, og man får mer informasjon om hvor og når motorferdsel skjer, noe som gir et bedre grunnlag for å vurdere den samlede belastningen på naturen. Samtidig kan krav om registrering innebære merarbeid både for brukeren og for kommuner eller andre som skal kontrollere registreringen. Utvalget vurderer det derfor ikke som ønskelig å innføre et generelt krav om registrering av all motorferdsel. Registrering bør forbeholdes tilfeller der nytten ved registreringen overstiger ulempene.

Kommentar:

Fra forvalters side vurderes ikke registrering av motorferdsel i en digital kjørebok å medføre økt ressursbruk for brukere og forvaltning, snarere tvert imot. Dagens ordning med fysiske kjørebøker er både arbeidskrevende og upraktisk for begge parter. En digitalisering og forenkling av både søknad, registrering og dokumentasjon av motorferdselen, i samarbeid med kommunene, ville kunne frigjort ressurser til andre forvaltningsoppgaver i verneområdene. Ny teknologi vil også kunne gi verneforvaltningen muligheter til å gjøre nødvendige forvaltningstiltak ved hjelp av digitale verktøy, samt forbedre kunnskapsgrunnlaget og oversikten over den reelle samlede belastningen fra motorferdsel i verneområdene. Av den grunn ønskes ny teknologi og digitalisering velkommen innenfor fagfeltet motorferdsel i utmark, men innenfor rammene som personvernet setter og forbeholdt tilfeller der nytten overstiger ulempene.

Start og landing på vassdrag med luftfartøy

I dag er start- og landing med luftfartøy regulert likt på land og på vann. Dette innebærer at landing på vann forutsetter enten tillatelse, kommunal forskriftsregulering av landingsplass eller at flygningen er direkte hjemlet i motorferdselloven § 4. På innsjøer med overflateareal på over to km², elvestrekninger, og innsjøer mindre enn to km² som inngår i et farbart vassdrag, er motorferdsel med motorfartøy i dag tillatt, med mindre kommunen har nedlagt et forbud mot det. Det kan spørres om det er grunn til å behandle luftfartøy annerledes enn båter og andre motorfartøy. Etter havne- og farvannsloven er utgangspunktet på sjø at også start og landing med luftfartøy er tillatt.

Etter luftfartsloven § 7-5 første avsnitt kreves det i utgangspunktet konsesjon for å «anlegge, drive eller inneha» landingsplass for luftfartøy. Naturlige landingsplasser med mindre enn tolv flybevegelser per uke er unntatt kravet om konsesjon. Med «flybevegelse» menes enten en landing eller en avgang med luftfartøy. Dette innebærer at man innenfor én uke bare kan ha seks flyturer (landing og påfølgende start) til en landingsplass uten å utløse kravet om konsesjon. Bruk av landingsplasser som er unntatt fra konsesjonskravet, krever grunneiers samtykke. Det vil si at grunneieren skal ha en oversikt over antallet flybevegelser og dermed ha forutsetning for å vurdere om det inntreffer konsesjonsplikt

At sjøfly bare vil bruke noen minutter på start og landing, og derfor ofte vil ha mindre miljøpåvirkning enn ferdsel med båt, taler for at start og landing med sjøfly reguleres likt som annen motorferdsel på vann. Dette vil også innebære en forenkling av regelverket, og at kommunen ikke trenger å legge ut større vann som landingsplass eller å innvilge enkelttillatelse. Å likebehandle motorfartøy og luftfartøy på vann vil også være i tråd med målet om et teknologinøytralt regelverk. Bruk av luftfartøy kan muliggjøre motorferdsel på vann der det ellers ikke er praktisk mulig, som fjellvann uten veiforbindelse. Dette kan tilsi at det er grunn til å behandle start og landing med luftfartøy på vann annerledes enn bruk av motorfartøy. Å regulere start og landing kan også indirekte være en måte å regulere luftfart i et område på. Kravet om konsesjon til landingsplass etter luftfartsloven innebærer imidlertid uansett en betydelig begrensning i antallet avganger og landinger som kan skje på et sted. I tillegg har kommunen adgang til å forby motorferdsel også i vann og vassdrag der det i utgangspunktet er tillatt. Å la luftfartøy omfattes av regelen om vassdrag vil derfor ikke fjerne reguleringsmuligheten. Utvalget foreslår at start og landing på vassdrag skal reguleres likt som annen motorferdsel på vassdrag.

Kommentar:

Fra forvalters side vurderes en slik utvidelse av motorferdselloven som vesentlig med tanke på potensialet for økt ferdsel og forstyrrelser i urørte områder både innenfor og utenfor verneområder. Konsesjonsgrense for landingsplass i luftfartsloven inntreffer ved 6 turer med start og landing på en innsjø i fjellet (> 2 km), langt fra vei, og det er ikke ubetydelig med tanke på samlet belastning på natur- og friluftsliv. Antallsbegrensningene for krav om konsesjon i luftfartsloven kan også være svært vanskelig å kontrollere i praksis.

Forslag til høringsuttalelse

Forvalter har på bakgrunn av saksopplysninger og vurderingene over formulert et forslag til høringsuttalelse fra Verneområpestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen. Det vises til forslaget øverst i saken.

NOU-en er omfattende og forvalter tar forbehold om at det kan være flere forhold som verneområdestyret bør uttale seg om.

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/2052-

27. mai 2024

Høringsbrev NOU 2024: 10 Ny motorferdsellov

Klima- og miljødepartementet sender Motorferdsellovutvalgets utredning NOU 2024: 10 *Ny motorferdsellov - Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)* på offentlig høring.

Motorferdsellovutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 3. september 2021. Foranledningen for nedsettelsen av utvalget var et stortingsvedtak der regjeringen ble bedt om å fremme forslag om revidering av motorferdselloven med sikte på økt lokalt selvstyre og mindre byråkrati samtidig som hensynet til natur og friluftsliv blir ivaretatt.

[Motorferdsellovutvalgets NOU](#) ble overlevert klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen 21. mai 2024.

Departementet inviterer høringsinstanser og andre interesserte til å vurdere utredningen. Liste over høringsinstanser følger vedlagt. Høringsinstansene bør vurdere om saken skal sendes til eventuelle underliggende etater eller tilsluttede virksomheter eller samarbeidende organisasjoner. Alle som ønsker det kan uttale seg, selv om de ikke er oppført på listen over høringsinstanser.

Hørings svar sendes inn ved å bruke skjemaet for hørings svar på regjeringen.no (<https://www.regjeringen.no/id3040367/>). Ved tekniske problemer kan innspill, med referanse 24/2052, i stedet sendes på e-post til postmottak@kld.dep.no. Høringsuttalelsene er offentlige etter offentleglova og blir publisert på regjeringen.no.

Fristen for å sende inn innspill er 15. september 2024.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Karin Maria Svånå
22 24 60 88

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Karin Maria Svånå
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Alle kommuner
Alle fylkeskommuner
Alle statsforvaltere
Departementene
Artsdatabanken
Datatilsynet
Den Nasjonale Filmkommisjonen
Den norske turistforening
Finnmarkseiendommen
Forum for natur og friluftsliv
Forum for utvikling og miljø
Framtiden i våre hender
Friluftsrådernes landsforbund
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)
Greenpeace
Hovedorganisasjonen Virke
Kartverket
Kommunesektorens organisasjon (KS)
Konkurransetilsynet
Kulturrådet
Kystskogbruket
Kystverket
Landbruksdirektoratet
La humla suse
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Landssamanslutninga av vasskraftkommunar
Luftfartstilsynet
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Miljøstiftelsen Bellona
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalparkstyrene
Natur og ungdom
Naturvernforbundet
Nettverk for miljørettet folkehelsearbeid
NHO Luftfart
NHO Reiseliv
NHO Sjøfart
NHO Transport
NOAH for dyrs rettigheter
Norges Automobil-Forbund (NAF)
Norges bilbransjeforbund
Norges bondelag
Norges Fjellstyresamband
Norges forskningsråd
Norges geologiske undersøkelse (NGU)

Norges Handikapforbund
Norges Hytteforbund
Norges idrettsforbund
Norges jeger- og fiskerforbund
Norges kulturvernforbund
Norges Luftsportsforbund
Norges miljøvernforbund
Norges Motorsportforbund
Norges skogeierforbund
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norsk almenningsforbund
Norsk Bergindustri
Norsk bonde- og småbrukarlag
Norsk botanisk forening
Norsk forening mot støy
Norsk friluftsliv
Norsk institutt for luftforskning
Norsk institutt for bioøkonomi (Nibio)
Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
Norsk institutt for naturforskning
Norsk institutt for vannforskning
Norsk Journalistlag
Norsk ornitologisk forening
Norsk plantevernforening
Norsk polarinstitutt
Norsk presseforbund
Norsk sau og geit
Norsk zoologisk forening
Norske alpinanlegg og fjelldestinasjoner
Norske landskapsarkitekters forening
Norske reindriftsamers landsforbund
NORSKOG
Nortura SA
Næringslivets hovedorganisasjon (NHO)
Politidirektoratet
Riksadvokaten
Riksantikvaren
Røde Kors
SABIMA - Samarbeidsrådet for biologisk mangfold
Sametinget
SINTEF
Sjøfartsdirektoratet
Snøscooterimportørenes forening
Snøskuterklubbenes Fellesråd
Småkraftforeninga
Statens vegvesen, Vegdirektoratet

Statistisk sentralbyrå
Statkraft
Statnett SF
Statskog SF
Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning
Tolldirektoratet
Transportøkonomisk institutt
Treindustrien
Utmarkskommunenes sammenslutning
Vellenes fellesorganisasjon
Viken Skog
Vitenskapskomiteen for mat og miljø
WWF-Norge
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
ZERO - Zero Emission Resource Organisation
ØKOKRIM

ST 27/2024 Eventuelt